

การนำเสนอโปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่อชีวิตครอบครัวกับวิชาสังคมศึกษา
สำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวรุจี แพรอด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974 - 576 - 353 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015957

| 10303145

A PROPOSED INTEGRATED PROGRAM OF FAMILY LIFE EDUCATION
AND SOCIAL STUDIES FOR LOWER SECONDARY SCHOOLS

Miss Rugee Parrod

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974 - 576 - 353 - 5

รู้จัก แพรอด ; การนำเสนอโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัวกับวิชาสังคมศึกษา
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (A PROPOSED INTEGRATED PROGRAM OF FAMILY
LIFE EDUCATION AND SOCIAL STUDIES FOR LOWER SECONDARY SCHOOLS)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ลาวัญ วิทยาอุทัยกุล, ๓๖๖ หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัวกับวิชา
สังคมศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้จัดทำโครงร่างของเนื้อหาการศึกษาเพื่อชีวิต
ครอบครัวเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข แล้วนำไปบูรณาการกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรเฉพาะ
หัวข้อที่สอดคล้องกัน และนำไปให้ครูสังคมศึกษาประเมินความเหมาะสมแล้วจึงนำมาจัดทำเป็นโปรแกรม
ฉบับร่างขึ้น เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้าย และนำเสนอเป็นโปรแกรมฉบับ
สมบูรณ์

ผลการวิจัยปรากฏว่า โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัวกับวิชาสังคมศึกษา
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยนำเสนอ เป็นโปรแกรมที่บูรณาการเนื้อหาการศึกษาเพื่อชีวิต
ครอบครัวกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในลักษณะสอดคล้องกันในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดเอาเป้าหมาย
ของการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัว 5 ประการที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเป็นหลักในการสร้างโปรแกรมย่อย สำหรับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ในแต่ละโปรแกรมย่อยประกอบด้วย ๓, 4 และ 5 เป้าหมายต่อเนื่อง
กันไปแบบขดลวด (spiral) แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของโปรแกรมประกอบด้วย ความคิดรวบยอด
จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาบูรณาการ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัด-
และประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมที่นำเสนอตั้งกล่าวว่ามีอยู่ในเกณฑ์
เหมาะสมมาก

ภาควิชา .....มัธยมศึกษา.....
สาขาวิชา ..... การสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2531.....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

RUJEE PAROD : A PROPOSED INTEGRATED PROGRAM OF FAMILY LIFE EDUCATION AND SOCIAL STUDIES FOR LOWER SECONDARY SCHOOLS. THESIS ADVISOR :
LAWAN WITYAWUDHIKUL, 366 pp:

The purpose of the research was to propose the program of the integration of family life education and social studies for lower secondary schools. The researcher set up a framework of family life education content which after being justified by specialists was then integrated with the content of social studies curriculum, particularly the compatible topics. The integrated content which would be designated as the content of the proposed program was preliminarily evaluated by social studies teachers. Then, the program of integration of family life education and social studies content was drafted and finally evaluated by the specialists before proposing as a complete program.

The result of the research was the proposed integrated program of the family life education and social studies for lower secondary schools which integrated the content of family life education and social studies in each topic based on five principal objectives of family life education set up by the research spirally in 3 sub-programs for Matayomsuksa 1, 2 and 3. The objectives of the sub-programs were 3, 4 and 5 accordingly. Each sub-program consisted of major concepts of family life education, learning objectives, integrated content of family life education and social studies, the instructional activities, and the evaluation. The proposed program was evaluated as very effective by the specialists

ภาควิชา .....มัธยมศึกษา.....
สาขาวิชา .....การสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา .....25๕1.....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ลาวัณย์ วิทยาอุทติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและตรวจแก้ไข
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนให้ความเมตตา ห่วงใยแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใน
พระคุณของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. วลัย พานิช ซึ่งได้กรุณาเสียสละจัดดำเนินการสอบ ตลอดจนกรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ
และตรวจแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วน
ได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการตรวจประเมินและให้ข้อเสนอ
แนะอันมีค่ายิ่ง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในความร่วมมือแบบสอบถามทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใน
ความจิตใจเอื้อเฟื้อเพื่อทางวิชาการ และความปรารถนาดีในการร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมของท่านอย่างยิ่ง

อนึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณในความปรารถนาดีที่มีต่อกัน เสมอมาของพี่-เพื่อน-น้องที่เรียนด้วยกัน
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์นวลปรารงค์ ชมภูศรี ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีค่าต่อผู้วิจัย ตลอดจน
พี่-เพื่อน-น้องในโรงเรียนปทุมคงคา พี่-น้อง-หลานที่มีส่วนช่วยเหลือ และเหนืออื่นใด ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณคุณพ่อ-คุณแม่ที่ให้ความรัก ความห่วงใย เป็นกำลังใจสนับสนุนในทางที่ดีแก่ผู้วิจัย
เสมอมา

รุจิ แพรอด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความ เป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบ เขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ครอบครัว.....	7
ความหมายของครอบครัว.....	7
ลักษณะทั่วไปของครอบครัว.....	9
การ เกิดของครอบครัว.....	11
ประ เภทของครอบครัว.....	13
วัฏจักรของครอบครัว.....	15
หน้าที่ของครอบครัว.....	17
ปัญหาของครอบครัว.....	20
ความหมายและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อชีวิตครอบครัว.....	24
ความหมายของการศึกษา เพื่อชีวิตครอบครัว.....	24
จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อชีวิตครอบครัว.....	27
ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษ เพื่อชีวิตครอบครัวกับวิชาสังคมศึกษา.....	28
งานวิจัยในประเทศ.....	33
งานวิจัยต่างประเทศ.....	39

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 45
	การศึกษาค้นคว้าข้อมูล 45
	การสร้าง เครื่องมือในการวิจัย 46
	การสุ่มตัวอย่างประชากร 47
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 49
	การวิเคราะห์ข้อมูล 49
	การสร้างโปรแกรม 52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 54
	1. ความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ เด็กและ เยาวชน จำนวน 98 คน เกี่ยวกับปัญหาเด็กและ เยาวชนที่มีชีวิตครอบครัวไม่มีคุณภาพ และเนื้อหาที่ควรจัดให้มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 54
	2. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เกี่ยวกับขอขยาย เนื้อหา การศึกษา เพื่อชีวิตครอบครัวที่จะนำมาบูรณาการกับวิชาสังคมศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น 54
	โครงร่างการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัว 55
	3. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา จำนวน 174 คน เกี่ยวกับความเหมาะสม ในการบูรณาการเนื้อหาการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัวกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 59
	4. ผลการประเมินโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่อชีวิตครอบครัวกับ วิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 27 คน 62
	การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม 62
5	สรุปผลการวิจัย 78
	โครงสร้างโปรแกรม 79
	ความหมาย 79
	เป้าหมายของโปรแกรม 79

	หน้า
การดำเนินการตามโปรแกรม.....	79
โปรแกรม ม.1	89
โปรแกรม ม.2	104
โปรแกรม ม.3	123
ข้อ เสนอแนะ.....	139
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	146
ภาคผนวก ก. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้น.....	147
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาขอข้าย เนื้อหาการศึกษาเพื่อ	
ชีวิตครอบครัว.....	161
รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย.....	169
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโปรแกรม.....	184
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	226
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามและแบบประเมินโปรแกรมฉบับร่าง.....	230
ประวัติผู้เขียน.....	366